

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

1. INLEIDING

Waarom een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling?

De Christelijk Scholengemeenschap Liudger heeft als school voor voortgezet onderwijs primair de taak om te zorgen voor goed onderwijs in onze regio. Dat doen wij vanuit onze christelijke levensvisie voor alle leerlingen die naar onze school willen en waar wij het onderwijs voor kunnen verzorgen. Om goed tot leren te komen geldt voor alle mensen dat een aantal basisbehoeften moeten zijn vervuld. Een heel belangrijke is dat naast goede voeding, een dak boven je hoofd, gezondheid en genoeg slaap een leerling zich veilig kan voelen en gewaardeerd weten in wie hij of zij is. Om onze taak te kunnen uitvoeren is het nodig dat voor al onze leerlingen aan deze voorwaarden zo goed als kan wordt voldaan.

Op een school ontmoeten kinderen ongeveer 27-30 klokuren per week andere volwassenen dan hun ouders/verzorgers. Naast school komen kinderen andere volwassenen tegen op de sportvereniging, bij de dokter, in de kerk, etc. De school is een plek waar kinderen veel uren zijn en waar kinderen aandacht krijgen en gekend worden. De school is dus een plek waar signalen van kindermishandeling vaak als eerste kunnen worden ontdekt. Dat geeft de mensen die werken in het onderwijs een grote verantwoordelijkheid om - als er signalen zijn - die ook te onderkennen en ze niet naast zich neer te leggen.

Medewerkers komen in die gevallen dat ze (menen) signalen te herkennen in een moeilijke positie terecht. Allereerst is er twijfel, heb je het wel goed gezien? Daarna is het vaak moeilijk om de juiste weg te bewandelen. Wat kan of moet je dan doen en langs welke weg. En er is het gevaar dat je in de problemen zou kunnen komen als blijkt dat je een verkeerde inschatting hebt gemaakt. Deze meldcode geeft een stappenplan hoe te handelen, maar ook een bescherming aan de melder bij juist handelen.

Sinds 1 januari 2011 heeft de minister organisaties die betrokken zijn bij onderwijs, gezondheidszorg en maatschappelijke zorg verplicht een meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling aan te nemen. Dat heeft een aantal organisaties waaronder GGD Fryslan, Jeugdhulp Fryslân, het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en nog een aantal organisaties in Friesland doen besluiten de Friese meldcode te ontwikkelen. CSG Liudger heeft zich bij deze meldcode aangesloten en het basismodel aangepast aan de situatie in het onderwijs en op onze school.

Via de Zorg Advies Teams (ZAT) in onze school werden gevallen van kindermishandeling en huiselijk geweld al gemeld en er werd actie ondernomen naar het AMK. Deze meldcode sluit aan bij deze al gevoerde praktijk.

Meldcode is geen meldplicht

Een verplichte meldcode is iets anders dan een meldplicht. Bij een meldplicht moet de professional zijn vermoeden van geweld melden bij andere instanties, bijvoorbeeld bij het AMK of Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG). Die verplichting bestaat niet bij een meldcode. Door te werken met een meldcode blijft de beslissing om vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling wel of niet te melden, berusten bij de professional. Het stappenplan van de meldcode biedt bij die afweging houvast.

Meldplicht bij zedenmisdrif

Elk personeelslid heeft de wettelijke plicht om bij (het vermoeden van) een zedenmisdrif persoonlijk de bestuurder/locatiedirecteur onverwijld op de hoogte te brengen. Zo heeft het bestuur ook de wettelijke plicht om onmiddellijk de vertrouwensinspecteur op de hoogte te brengen. Deze meldcode gaat niet over dit soort zaken. Het kan echter zijn dat lopende het proces er een vermoeden van een mogelijk zedenmisdrif kan ontstaan. Vanaf dat moment dienen de betrokken personeelsleden hiervan persoonlijk melding te doen bij de locatiedirecteur.

Bij deze Meldcode van CSG Liudger hoort de folder van de Friese Meldcode. Op de website <http://www.friesemeldcode.nl> staat deze en veel extra bruikbare informatie.

2. MELDCODE HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING CSG LIUDGER

Het bevoegd gezag van CSG Liudger

overwegende:

- dat CSG Liudger verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de begeleiding van haar leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van begeleiding van leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de medewerkers die werkzaam zijn bij CSG Liudger op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen met als doel signaleren en stoppen van het mogelijke geweld en hulp bieden bij de gevolgen ervan.
- dat CSG Liudger, een meldcode wenst vast te stellen zodat de beroepskrachten die binnen de school werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat CSG Liudger in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de beroepskrachten bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex) partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder kindermishandeling wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen getuige van huiselijk geweld, eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder beroepskracht in deze code wordt verstaan: de beroepskracht die voor CSG Liudger werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen van de school zorg, begeleiding, onderwijs, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
- dat onder leerling in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent;
- in aanmerking nemende: de Wet bescherming persoonsgegevens; de Wet op de jeugdzorg; de Wet maatschappelijke ondersteuning;

stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

2.1 STAPPENPLAN HUISELIJK GEWELD EN KINDERMISHANDELING

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Maak dus een logboek van de acties die je hebt ondernomen met data, tijden, welke personen etc.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van een signaleringsinstrument als uw organisatie daarover beschikt. Hebt u zelf geen contact met de leerling, maar wel met een ouder, dan kunt u toch signalen vastleggen over de situatie waarin deze kinderen zich mogelijk bevinden, als de toestand van de leerling daar aanleiding toe geeft.

Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een beroepskracht, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie.

Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Stap 2: Raadpleeg de zorgcoördinator en het AMK¹ of het ASHG²

Bespreek de signalen met de zorgcoördinator en meldt het bij de mentor.

Vraag zo nodig ook advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld. Spreek af wie de vervolgstappen op zich neemt. De mentor neemt in principe de vervolgstappen over. Degene die de eerste signalen heeft gedaan bij de mentor wordt op de hoogte gehouden van het vervolg door de mentor. De zorgcoördinator monitort het proces. Is de zorgcoördinator niet te bereiken, neem dan contact op met de vestigingsdirecteur.

Stap 3: Gesprek met de leerling

De mentor bespreek de signalen met de leerling. Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de leerling, raadpleeg dan de zorgcoördinator en/of het AMK of het ASHG.

1. Leg de leerling het doel uit van het gesprek.
2. Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan.
3. Nodig de leerling uit om een reactie hierop te geven.
4. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking kunt u daarbij de Verklaring tegen meisjesbesnijdenis gebruiken.

Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de leerling, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat door dit gesprek het contact met u zal worden verbroken.

¹ AMK – Algemeen Meldpunt Kindermishandeling

² ASHG – Advies & Steunpunt Huiselijk Geweld

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de cliënt het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Stap 5: Beslis of u zelf hulp organiseert of doe een melding

Meent u, op basis van uw afweging in stap 4, dat u uw leerling redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen:

- organiseer dan de noodzakelijke hulp,
- volg de effecten van deze hulp,
- doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

Kunt u uw leerling niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling beschermen, of twijfelt u er aan of u voldoende bescherming hiertegen kunt bieden:

- meld uw vermoeden bij het AMK of bij het ASHG en
- sluit bij uw melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geef duidelijk aan indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- overleg bij uw melding met het AMK of het ASHG, wat u na de melding, binnen de grenzen van uw gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kunt doen om uw leerling tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Besprek uw melding vooraf met uw leerling (vanaf 12 jaar) en of met de ouder (als de leerling nog geen 16 jaar oud is).

1. Leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
2. Vraag de cliënt uitdrukkelijk om een reactie;
3. In geval van bezwaren van de leerling, overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren;
4. Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw leerling te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
5. Doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de leerling de doorslag moet geven

Van contacten met de leerling over de melding kunt u afzien, als de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is.

Als u stappen onderneemt en melding doet, zorg dat de melding ook wordt besproken in het Zorg Advies Team. Neem daarvoor contact op met de zorgcoördinator en vraag ook of de melding wordt opgenomen in de verwijsindex. De zorgcoördinator is verantwoordelijk voor de vermelding in de verwijsindex.

2.2 VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN CSG LIUDGER

Om het voor beroepskrachten mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt CSG Liudger er zorg voor dat:

- binnen de organisatie en in de kring van leerlingen en ouders bekendheid wordt gegeven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- er periodiek een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- er voldoende deskundigen beschikbaar zijn die de beroepskrachten kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluit op de werkprocessen binnen de instantie;
- de werking van de meldcode regelmatig wordt geëvalueerd in de Zorg Advies Teams en dat zonodig acties in gang worden gezet om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- CSG Liudger zijn beroepskrachten zal ondersteunen als zij door cliënten in of buiten rechte worden aangesproken als zij de meldcode correct toepassen.

2.3 VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE FUNCTIONARISSEN

1. Medewerkers (conciërge, administratief medewerker, onderwijsassistent, leraar, directielid) van CSG Liudger kunnen huiselijk geweld of kindermishandeling signaleren. Voor alle medewerkers geldt dat stap 1 kan worden gedaan. Neem zo snel als kan de tweede stap. Bespreek je vermoedens met de mentor van de leerling en de zorgcoördinator van de vestiging.
2. Zorgcoördinator: de leraar die belast is met de coördinatie van de leerlingenzorg op de vestiging zorgt dat hij of zij op de hoogte is van signalen die horen bij kindermishandeling of huiselijk geweld. De zorgcoördinator zorgt dat indien de signalen daar aanleiding toe geven de leerling wordt besproken in het Zorg Advies Team en stelt de Teamleider op de hoogte van dit geval. De zorgcoördinator houdt in de gaten wat er verder gebeurt en controleert of en welke vervolgstappen er zijn genomen. De zorgcoördinator zorgt ervoor dat bij melding van mishandeling of huiselijk geweld deze melding in de verwijsindex wordt opgenomen en stelt bij meldingen de betrokken teamleider op de hoogte. De zorgcoördinator is daarmee aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling op de vestiging.
3. Locatiedirecteur: zorgt dat er een zorgcoördinator is aangewezen en zorgt dat er regelmatig een aanbod wordt gedaan van trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering zodat beroepskrachten voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dat kan ook door middel van het train de trainer principe. Zorgt dat ouders en leerlingen op de hoogte zijn van de meldcode.
4. Teamleider (indien aanwezig) of zorgcoördinator: zorgt dat de locatiedirecteur op de hoogte is van meldingen, ondersteunt de mentor en de betrokken beroepskracht en zorgt dat de docenten op de hoogte zijn en worden gebracht van de meldcode. Draagt bij aan de invoering en evaluatie van deze meldcode.
5. Mentor: is de eerstelijns begeleider van de leerling. In geval van melding door een collega van het vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld neemt de mentor in principe de vervolgstappen over. Daar kan in overleg met de zorgcoördinator, de teamleider en de beroepskracht die de eerste melding doet van worden afgeweken.

2.4 NOODSITUATIES

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat de leerling of zijn gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kunt u meteen advies vragen aan het Advies – en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) of aan het Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG). Komt men daar op basis van de signalen tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kan zo nodig in hetzelfde gesprek een melding worden gedaan. Zo kunnen op korte termijn de noodzakelijke acties in gang worden gezet.

3. CONTACTGEGEVENS EN MEER INFORMATIE

Telefoonnummers:

- Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld: 0900 - 567 5678
- Advies- en Meldpunt Kindermishandeling: 0900 - 123 1230 of 058 - 23 337 77
- Acuut gevaar: 112
- Politie: 0800-8844
- Website: <http://www.friesemeldcode.nl>